

משפטי שבת

בלק

עורך העלון: נדב אלחדיף

עלון 622

שנה עשירית • ט"ו תמוז תשפ"ה

שלוות הנפש

הרב יהודה שוילי שליט"א

"אבא, רק אתה יכול להציל אותי"

ידוע הסיפור על אדם ששט בסירה עם בנו וביתו בנהר, והנה לפתע נתקלה הסירה באבן ונשברה הסירה, האב ובניו נפלו למים, האבא לקח את בנו וביתו על גבו והחל לשחות בכל כוחו לכיוון החוף. הדרך היתה ארוכה, ואט אט כוחותיו אזלו, אך הוא התאמץ ולא ויתר והמשיך בכוחות האחרונים שנותרו לו לשחות לעבר החוף. עד שהבין שאין לו ברירה, ואם אינו רוצה לטבוע יחד עם כל בניו, הוא חייב להותיר ילד אחד מאחור, ולהמשיך עם ילד אחד. הספק היה גדול, את מי להשאיר, לבסוף החליט לקחת את הבן ולהותיר את הבת מאחור.

בלב כבד הוא ניגש לילדה והסביר לה את המצב, הילדה היתה המומה, אך לאב לא נותרה כל ברירה והוא היה חייב להוריד אותה מעליו לפני שהוא יטבע, וכך עשה, השאיר אותה מאחור והמשיך לשחות עם בנו לכיוון החוף. לפתע הוא שמע קול צעקה שהחרידה אותו, "אבא, רק אתה יכול להציל אותי", מילותיה שיצאו מתוך עומק הלב חדרו ללבו של האב, הוא הבין שרק הוא כרגע יכול להציל את הילדה שלו. זה נסך בו כוחות, הוא חזר והציל את הילדה שלו והחל לשחות איתם לכיוון החוף, כשהגיע לחוף נפל והתעלף. וכשקם סיפר זאת ואמר שהמילות שלה הם אלו שמילאו את כוחו.

כשאדם פונה לקב"ה מכל הלב בהבנה שרק ה' יכול להושיע אותו. הקב"ה משנה סדרי עולם בשבילו, וגם שמעיקר הדין לא מגיע לאדם ישועה, בכל זאת בגלל שבטח רק בבורא ית"ש ה' יציל אותו.

מתוך ספרו של הרב 'שלוות הנפש'
לרכישת הספר חייגו 077-4017828
והשאירו את פרטיכם בשלוחה 6.

משולחן שלמה

מו"ר הגאון רבי שלמה יהודה בארי שליט"א - הינוקא

כי בכדי לזכות לענין לוחות ראשונות, שהוא ענין זכירת התורה, מוכרח למידת השיפלות. ולזה היו זוכים על ידי ההתקרבות למשה רבנו, העניו מכל האדם, שבו כל השורש לשפלות, והיו זוכים לשפלות בדרך הקלה. אבל על ידי שהרחיקו ודחו את משה, ולא המתו וציפו לבואו, לכך נגזר שישנו את ההכנעה והשיפלות בדרך אחרת, שיבואו לידי צער, דוחק, טלטול, שעבוד, טירוף, והם מבולבלים ואין להם ישוב הדעת וקשה מתוך כך ללמוד, ואין מזונות לעם ישראל, ומתוך כל זה יבואו לשפלות והכנעה ויתוקן ענין שבירת הלוחות ויזכו שוב לזכרון, וכמובא בספר המידות (זכירה יג) "על ידי שפלות תזכה לזכרון", וכמו שכתב האמרי א"ש ממודז'ץ (אמרי שאול מאמרים, לח) על הפסוק בתהלים (קלו, כג) "שבשפלותי זכר לנני", שכשאדם שפל אז הוא זוכר, כי כשיש שפלות זוכים לקרבת ה' שמוזה נשפע הכל. ויש סמך לזה מהמובא בתיקוה"ז (תיקון כא, מה) בזה הלשון: "שבשפלותי זכר לנני, ורזא דמלה, שבשפלותו של אדם זכור יזכרנו לטובה", כמובא שם שזה מדרגת זכר שהוא ענין הזכרון. ועל זה אמרו במדרש תנחומא (בפרשת נח סי' ג) על הפסוק בישעיה (ט, א) "העם ההולכים בחושך ראו אור גדול", "העם ההולכים בחושך" הם היושבים ולומדים את התורה שבעל פה ומחזיקים את התורה בגלות מתוך צער ודוחק ועוני שקשה להם ללמוד, שזוהו ענין הצער והשכחה, 'ראו אור גדול', שהם אלה שיראו לאור הגדול שהוא בית המקדש. וכמובא שם בתנחומא, שלא תמצא תורה שבעל פה אצל מי שייקש עונג העולם, תאוה וכבוד וגדולה בעולם הזה, אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר (במדבר יט, יד) אדם כי ימות באוהל, וכך היא דרכה של תורה פת במלח וכו', וזו היא תורה שבעל פה שהיא קשה ללמוד ויש בה צער וכו', שנאמר "העם ההולכים בחושך ראו אור גדול", שהקב"ה מאיר עיניהם באיסור והיתר בטמא ובטהור, ולעתיד לבוא יתקיים "ואוהביו כצאת השמש בגבורתו" (כמ"ש בשופטים ה, לא) שיאירו התלמידי חכמים ועם ישראל באור נפלא ועצום עד לאין שיעור.

בכדי לזכות לתורה כראוי מוכרח למידת השפלות, ובזה נתקן ענין שבירת הלוחות שגרם לשכחת התורה, ועל זה אנו צריכים בכל שנה ושנה להיות בצער ולצום ב"ז בתמוז לכפר על עוון זה. והענין הוא, שמה שגרם לשבירת הלוחות היה מה שלא חפצו ישראל להמתין למשה, כי שכחו כיצד הנהיגם ברחמים והביאם למדרגות עצומות שזכו להם במעמד נתינת התורה על הר סיני, ולא חפצו בו יותר ובהנהגתו, ועל ידי זה באו לידי מעשה העגל ולשבירת הלוחות, ומאותה שעה נגזר על ישראל שיעסקו בתורה מתוך הצער, מתוך השעבוד, ומתוך הטלטול, ומתוך הטידוף, ומתוך הדוחק ומתוך שאין להם מזונות, כמובא בתנא דבי אליהו זוטא (פ"ד), שכל זה הוא שכחת התורה.

ותיקון שבירת הלוחות הוא החיפוש אחר השיפלות וההכנעה, שזוהו המשמעות של ההמתנה וההתקרבות למשה רבנו, כי את הנעשה אין להשיב, ואי אפשר כעת להחזיר את הלוחות הראשונות אחר שנשברו, אלא שעל ידי הבקשה והחיפוש אחר שורש הדברים שגרמו לשבירת הלוחות, שהוא מה שמאסו במנהיגותו של משה רבינו ולא חפצו להמתין לו, בזה יתוקן ענין זה. ועל כן אף על פי שאין למעלה מלימוד התורה והיא חשובה מהכל, רואים אנו שנקנית היא בצער גדול, והוא מפני שזוהו תלי תיקון שבירת הלוחות, וזוהי עבודת בין המיצרים, וכמו שמובא באמרי פנחס (בהלל א' בסיון שנה) שבימי בין המצרים האדם הוא בבחינת קטנות, ויכול לראות גדול פחיתות וגריעות עצמו, ומימים אלו ימשיך זאת על כל השנה, כמו בסוכות שממשיכים שמחה על כל השנה. ועל ידי כך מתקנים הפגם שנעשה במה שמאסו במשה ושיבויר הלוחות וזוכים לזכרון, וכמו שמובא שם עוד (בסיון שס"א), ש"ז בתמוז מסוגל לזכרון, וכפי שנתבאר שם (בסיון שפ"ד), שמחמת שגברו בו הקליפות, שהוא כח שכחה, נשאר שם בהעלם גדול כח הזכרון. כי מחמת תכלית השפלות גדול עד מאוד שיש ב"ז בתמוז, שנשתברו בו הלוחות ונשתכחה תורה, על כן הטמין בו הקב"ה את האור של הזכרון, אבל זהו בהעלם, בכדי שלא יטלו כל אחד.

לרפואה שלמה הצלחה וכל הישועות:

מו"ר הרב ישראל מאיר יוסף בן אסתר, מו"ר הרב דוד שלום בצרי בן ויקטוריה, מו"ר הרב שלמה יהודה בן דליה, רון בן שמחה, זכריה בן אפרים, אברהם אלברט בן בלינה, אפרים בן מרים, יוסף בן יונה, משה בן בלינה, גל בן מלכה. יעקב בן אליהו. ינון בן חיה וב"ב | העלון מוקדש להצלחת עם ישראל להצלחת החיילים, להשבת החטופים, ולגאולה השלמה בקרוב.

להפצה הקדשות והוספת שמות 053-4188097 או 050-5218899

לעילוי נשמות:

מרים בת אסתר, שמחה בת אסתר
הרב בנימין דוב בן סימה רחל, ריטה רבקה בת שרה, הרב אורי זוהר בן גולדה צוק"ל, אסתר בת גיזל, שם טוב בן אסתר, הראל בן תמר ה"ד

שער הבטחון

מו"ר הגאון הרב יגאל כהן שליט"א

אפן הבטחון בבורא עולם במה שנוגע לפרנסת האדם ויתר ענייני המכנים את עצמו לסכנה ונצול הימנה מפסיד משכרו בעולם הבא

לפעמים יש מקרים שאדם מכניס את עצמו לסכנה וה' יתברך מציל אותו, אלא שאז הוא מאבד מזכותיו שעשה בעבר ולא יקבל עליהם שכר בעולם הבא, כי השכר כבר נתן לו על ידי זה שהוא נצל. וכמו שאמרו חז"ל (שבת לב.) 'לעולם אל יעמד אדם במקום סכנה ויאמר שעושין לו נס, שמא אין עושין לו נס, ואם עושין לו נס מכנים לו מזכותיו'.

וכך אמר יעקב אבינו בתפלתו, בשעה שהתקרב אליו עשו עם ארבע מאות איש להרגו (בראשית לב, יא) "קטנתי מכל החסדים", ופרש שם המתרגם, שיעקב אבינו אמר לבורא יתברך שהזכיות שלו התמעטו בגלל כל החסדים והטובות שעשה עמו בביתו של לבן הארמי, ולכן כעת הוא פוחד שמא אין לו עוד זכיות שבזכותם ינצל מעשו.

כאייל תערוג

מו"ר הגאון הרב אייל עמרמי שליט"א

אפילו אדם ריק מזכיות, ה' שומע לתפילות ומכפיל לו את הברכה

תנא דבי אליהו כותב חידוש עצום: כאשר משה רבינו פנה לה' שיסביר לו את מעשיו, אמר לו הקב"ה: "אין אתה יכול לעמוד על מידותי" ה' אומר למשה אתה לא יכול להבין אותי. "שאני רואה אנשים שאין להם תורה ואין להם מעשים טובים" זאת אומרת שאין להם בין אדם לחברו, ואין להם בין אדם למקום. "לא בידיהם ולא בידי אבותיהם" כלומר גם זכות אבות אין להם, ממש ריקים מזכיות לגמרי. "אבל בשביל שעומדים ומודים ומברכים ומשבחים ומרבים בתחנונים לפני, אני נזקק להם" ה' מבטיח לכל מי שמרבה בתחנונים ומתפלל בכל כוחו לשמוע לו. "וכופל להם מזונותיהם" לא רק שה' ממשיך להשפיע, אלא עוד כופל להם את פרנסתם. ובגלל זה אומר ה' למשה, אתה לא יכול להבין אותי, שאפילו שאנשים אלו חטאים מאוד, אם מתפללים אלי אז אני כופל להם.

ממתק לשבת

מו"ר הגאון הרב שלמה צורי שליט"א

פרשיות: "קרח" "חקת" "בלק"

מובא בספר 'דודאי יעקב' שלוש פרשיות רצופות עוסקות בפה: קרח - הארץ, חקת - פי הבאר, בלק - פי האתון, בשלושתן מופיעה האות ק', כשנתבונן היטב נגלה שאות זו פעם מופיעה בתחילת התיבה - קרח, ופעם באמצע התיבה - חקת, ואילו בפרשת בלק נמצאת היא בסוף התיבה.

האות ק' מסמלת קדושה, במילה קרח ניצבת היא ראשונה, לרמז שקדושתו של קרח נבעה מתחילתו - מהוריו, כפי שהתורה מעידה שיש לו במה להתפאר למרות רשעותו: "ויקח קרח בן יצחק בן קהת בן לוי..."

פרשת חקת עוסקת בעניין פרה אדומה. לפרה יש קדושה עצמית, על כן האות ק' מופיעה באמצע התיבה. כעת מחזור הדבר מדוע בפרשת בלק, הקדושה באה בסוף, שהרי לבלק עצמו אין שום קדושה ואף לא ייחוס כל שהוא. אך לפלא הוא שמרשע זה, יצאה רות המואביה [בנו של בלק היה עגלון מלך מואב, וממנו יצאה רות, ומרות המואביה יצא לבסוף דוד המלך]. לכן לאות ק' המסמלת קדושה ישנו מקום אף בשמו של רשע זה.

הזמן בו ניסה בלעם להוציא זממו לפועל

בראש השנה, בתפילת המוסף, אנו מזכירים פסוק מברכתו של בלעם. (במדבר כג, כא) "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישאאל ה' אלהיו עמו ותרועת מלך בו". יש להבין מדוע אנו מזכירים את בלעם הרשע, בתפילת ראש השנה בפסוקי מלכויות, ולא זו בלבד אלא שממליכים את הקדוש ברוך הוא, בברכה שיצאה ממקור טמא שכזה - פיו של בלעם הרשע!

בספר 'תפארת יהונתן', מובא בשם ה"מגלה עמוקות", שכל הסיפור עם בלק ובלעם, התרחש בסוף חודש אלול.

בסוף חודש הרחמים והסליחות, הגיעו שליחיו של בלעם, וביקשו ממנו לקלל את ישראל. אמר הוא להם - עכשיו זה לא הזמן המתאים, צריכים אנו להמתין ל - א' בתשרי - ראש השנה. ביום מיוחד זה, נוכל לקללם, מדוע? משום שאז בני ישראל נידונים, וניתנת רשות לשטן לקטרג, שנאמר (איוב ב, א) ויהי היום ויבאו בני האלהים להתייצב על ה' ויבאו גם השטן בתיבתם להתייצב על ה'.

וביארנו חכמינו זיכרונם לברכה - ויהי היום - זה ראש השנה. אומר המגלה עמוקות - זה מה שנאמר ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה - ארה = א' ראש השנה.

ומסביר עוד ה"מגלה עמוקות" - כיון שראה בלעם להפתעתו, שישיראל תוקעים בשופר בראש השנה, ככתוב ותרועת מלך בו, משום כך, אין בכוחו של השטן לקטרג, בשל כך אמר להם לינו פה הלילה, והיה דוחה אותם מיום ליום, עד יום הכיפורים. ובכל אותם ימים, בהם בלעם רצה לקלל, הקדוש ברוך הוא לא כעס, ולכן נקבעו ימים גבוהים אלו, כימי רחמים, כיון שבהם סילק הקדוש ברוך הוא את מידת הדין.

כעת מובן היטב מדוע אנו אומרים דווקא פסוק זה "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישאאל", שהרי אין לך פסוק בתורה, המשבח את אהבת הקדוש ברוך הוא, לכנסת ישראל כפסוק זה. אומר בלעם - כמה שאני מנסה לקלל, אין הדבר עולה בידי מדוע אין הוא מצליח? - לא הביט און ביעקב - הקדוש ברוך הוא לא היה מוכן להסתכל על עוונותיהם, ולא ראה עמל בישאאל. מבאר רש"י - עמל. לשון עבירה, לפי שמעשה העבירה עמל הוא לפני המקום.

"ה' אלהיו עמו". אפילו מכעיסים וממרים לפניו אינו זז מתוכן. "ותרועת מלך בו" - לשון חיבה ורעות. הקדוש ברוך הוא אוהבם כל כך, עד שאין אני מצליח להכניעם.

דפוס צבעים אמיתיים